

iPad for begyndere, modul 2

Søge på internettet 1

Afsnit 1

1. Du kommer på internettet med app'en **Safari**. Tryk på Safari-knappen.

Og du er straks inde på den (kendte) søgemaskine, der hedder **Google**.

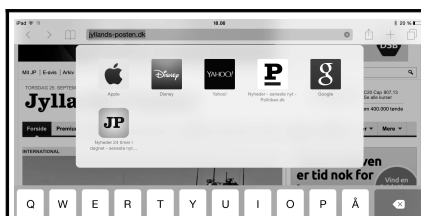
2. Søgeskærmen kommer frem. Den viser der, hvor man senest har anvendt Safari.

3. **Safari ser forskellig ud**, afhængig af, hvordan den tidligere er brugt. Her har man søgt efter **Sæbe**.

4. Og man er inde på søgemaskinen **Google**. Det er dog ikke altid, at symbolet for Google vises.

5. Sæt fingeren i feltet **Søgefeltet** øverst (ovenpå hængelås-symbolet og teksten sæbe øverst). Det virtuelle tastatur kommer frem (man kan **ikke** bruge søgefeltet i Google).

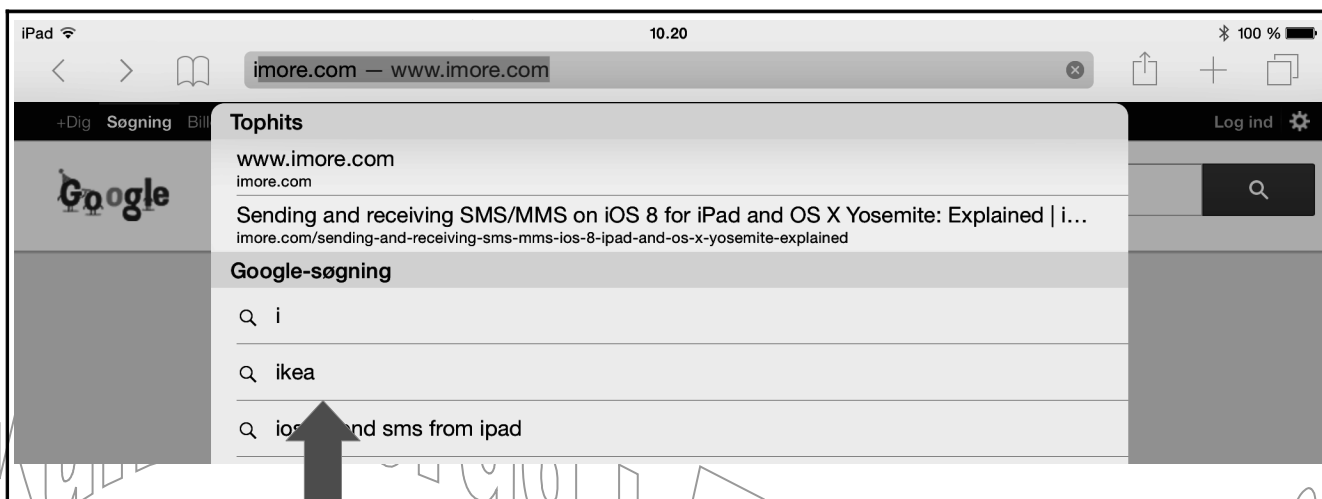

6. Sammen med tastaturet kommer der en række **bogmærker** frem.

Bogmærker gennemgås senere.

7. Tryk på bogstavet **"i"**

7. Du får et billede, der ligner dette:

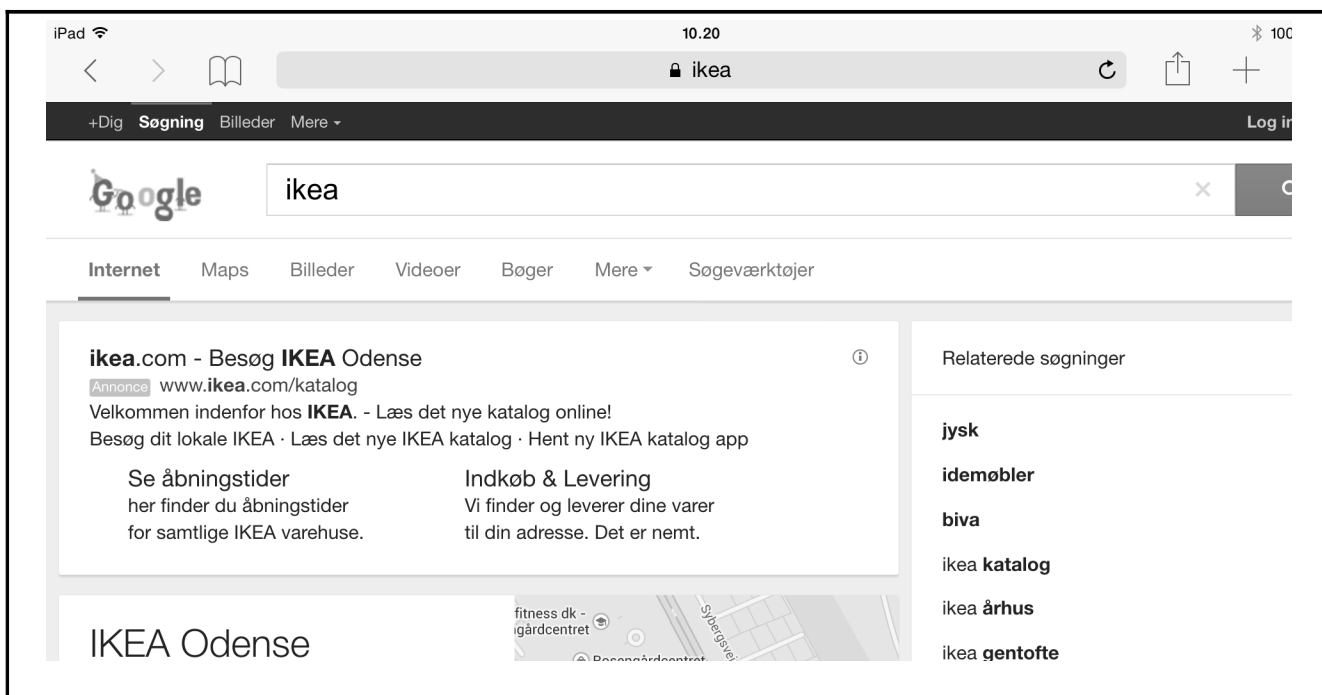

8. Google "har forudset" hvad du -måske- vil søge, og "foreslår" tidligere søgninger. På billedet www.imore.com.

9. Imidlertid er det **Ikea**, der er interessant. Vælg **Ikea** ved at trykke på det.

10. Søgeresultatet viser den nærmeste Ikea (hvis du har slået lokalitetstjenester til, det gennemgås i modul 4).

Ved at trykke på Ikea, kommer du til Ikeas hjemmeside – men det vil vi ikke fordybe os i lige nu.

12. Den sorte linje giver mulighed for at anvende nogle af Googles værktøjer.

Linjen lige under Google (startende med teksten Internet) er ligeledes mulighed for at anvende andre af Googles værktøjer. Hvis du er interesseret, prøv dig frem.

Så let er det at søge på internettet.

13. Det svære er at finde det, man gerne vil finde.

14. Det er heller ikke altid, at man Googles forslag kommer efter indtastning af blot ét bogstav. Nogle gange er man nødt til at indtaste de næste bogstaver.

---ooo0ooo---

Søg videre på internettet

Afsnit 2:

1. Søg efter **Berlingske Tidende**. Det er sikkert nok at indtaste det eller de første bogstaver i søgefeltet. Læg igen mærke til, at der igen kommer et felt frem med **Google-forslag** allerede når du har indtastet det første bogstav.

Husk, man kan **ikke** bruge søgelingen i Google, men skal altid bruge Safaris søgelinje.

2. Bemærk at der i søgefeltet kommer en tynd blå streg, der øges hen over feltet. Det er tegn på, at der søges. Når den blå streg forsvinder, er søgningen færdig. *Prøv at søge nogle gange indtil du er opmærksom på strengen.*

3. Der er også en roterende cirkel her. Den viser også, at der "uploades".

4. **Man er nødt til at vente med at trykke på skærmen, til den blå streg er væk og cirklen er væk.** Cirklen ses i længere tid, hvis der f.eks. skal hentes mange billeder ned til iPad'en.

5. . Tryk på feltet med **Nyheder – seneste nyt – Berlingske**.

Teksten er blå, men lilla, hvis du har været på siden tidligere. Prøv at søge én gang til.

6. Og du er nu inde på Berlingske Tidendes hjemmeside.

7. Du kan vælge at trykke på en artikel. Rul ned over siden og prøv.

Navigere på en internet-side, 1

8. Man kan flytte teksten ved at **trække** i teksten. Det gør man ved at holde fingeren på skærmen og trække fingeren i den retning, man ønsker at flytte teksten. (I avisartikler m.v. kan man udelukkende flytte op og ned, medmindre teksten er forstørret).

9. Man kan **forstørre** teksten ved at sætte tommel- og pegefinger på skærmen, mens de holdes tæt sammen. Når du flytter fingrene fra hinanden, forstørres billedet i takt med at du flytter fingrene. Når du skal formindske billedet, sætter du omvendt de to fingre spredt på skærmen og flytter dem mod hinanden. Prøv det.

10. Man kan også forstørre billedet ved at trykke to gange hurtigt efter hinanden på skærmen. Billedet formindskes igen ved at trykke to gange mere. Prøv det. Dette virker ikke altid, f.eks. ikke på alle kort.

11. Du kan altid komme til toppen af en side ved at trykke to gange hurtigt efter hinanden på uret (øverst). (Ved nogle søgninger "forsvinder" uret, når du ruller ned ad siden).

Læser-feltet

12. Tryk på en artikel, og vent, til den blå streg (og cirklen) er væk. Nu kan du læse artiklen, men ofte kommer man til at ramme ved siden af med fingrene, når man læser, og så kommer man ind på en irriterende reklame.

13. I det lange lyse søgefelt kommer der til venstre et symbol med 3½ streg under hinanden samt teksten **Læseroversigt tilgængelig**. (som oftest – men desværre ikke i alle aviser).

Dette er symbolet for læser-feltet.

14. Teksten **Læseroversigt tilgængelig** forsvinder efter nogle sekunder. Symbolet for læser-feltet "forsvinder", når man ruller ned ad siden.

15. Tryk på symbolet for **læser**-feltet. Det skifter farve og bliver sort.

16. Her er en tekst i **Læser-formatet**.

Nu har du teksten i artiklen "ren" og uden reklamer. Og du kommer heller ikke - ved en fejl - til at røre ved et forkert felt.

17. Når du er færdig, trykker du blot på **læser-symbolet** igen. Og du er tilbage i teksten.

---ooo0ooo---

Søg selv på internettet

Afsnit 3:

For at få øvelse i at bruge internettet, kan du f.eks. prøve at finde svar på følgende. Noter, hvordan du finder svaret.

1. Stieg Larsson har udgivet en trilogi. Den første roman udkom i 2005. Hvad hed den?
Hjælp: Skriv f.eks. **Stieg Larsson trilogi 2005** i søgefeltet.
2. Hvad hedder Disney-figurerne Rip, Rap og Rup på engelsk? Hjælp: Skriv f.eks. **rip, rap og rup på engelsk** i søgefeltet.
3. Hvad hedder Hans Scherfigs debutroman fra 1937?
4. Hvilket dyr hedder "Testudines" på latin?
5. Hvad er en brosmes?
6. Hvor lang tid er en elefant drægtig?
7. Hvilket dyr kan løbe hurtigst? Hjælp: Skriv f.eks. **hvilket dyr kan løbe hurtigst** i søgefeltet.
8. Hvad hedder bjergkæden, der danner grænsen mellem Spanien og Frankrig?
9. Hvad hedder hovedstaden i Mali?
10. På hvilken græsk ø finder man Samariakløften?
11. Hvor stammer avocadoen fra?
12. Hvad er wasabi?
13. Hvilken ingrediens er der mest af i hummus? Skriv f.eks. **Hvad er hummus** i søgefeltet.
14. Hvilken ost skal der i tiramisu?

Det har forhåbentligt givet dig et indtryk af, hvilke muligheder der er på internettet. Det sværeste er at finde relevante søgeord.

Men man skal være opmærksom på, at internettet ikke nødvendigvis giver den hele og fulde sandhed. Alle kan lægge oplysninger på nettet.

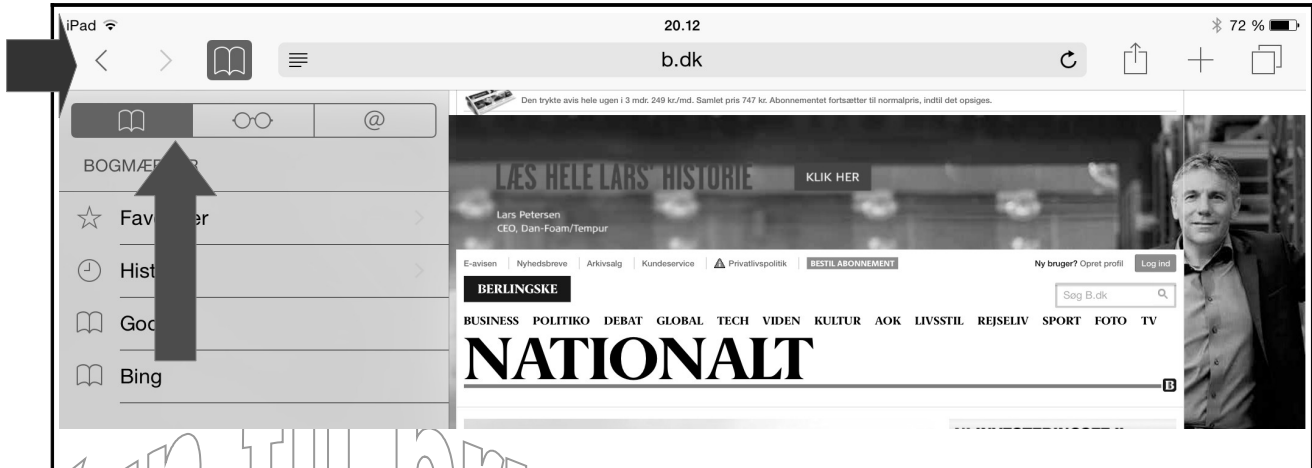
Selv ved fakta er der undertiden forskelle, f.eks. spørgsmål 6.

---ooo0ooo---

Flere hjælpemidler i Safari

Afsnit 4:

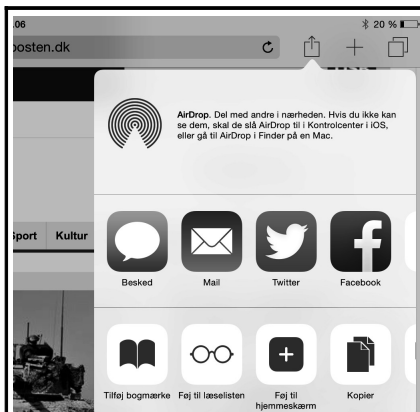
På Safari-skærmen er der flere hjælpemidler i form af symboler:

I øverste linje til venstre:

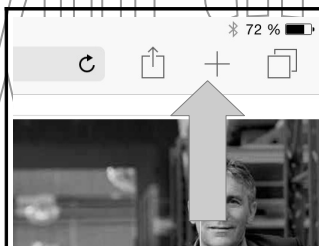
1. Der er to **piletaster**. (vandret pil) De bruges til at bladre frem og tilbage mellem internet-sider. Med den venstre kommer du tilbage til den side, du lige har været på. De er mørkegrå, hvis du har været på flere sider. Med den højre pil kommer du "fremad". Prøv begge dele.
2. Vælg **Bogsymbolet**, og en ny menu kommer frem. (lodret pil) har flere funktioner. Tryk på det.
3. Det "nye" bogsymbol giver valg mellem **Favoritter = Bogmærker** (gennemgå straks)
4. og **Historie**. dvs. de internet-sider, du har søgt efter. Tryk på feltet. Nederst i feltet står teksten **Ryd**, derved ryddes oversigten. Historien er praktisk, hvis du skal genfinde noget, du har søgt efter tidligere.
5. Prøv at trykke på en side i historie-oversigten.
5. **Brille-symbolet** ved siden af giver adgang til **Læselisten**. Senere vises, hvorledes du kan gemme en artikel til læselisten.
6. **@-symbolet** viser henvisninger fra f.eks. Twitter (kan prøves i et modul i næste kursusforløb).
7. Desuden kan du skifte mellem søgemaskinerne Google og Bing. Det er smag og behag, hvilken søgemaskine man vil bruge.
8. Tryk på **bogsymbolet** for at komme tilbage til fuld skærm.

I øverste linje til højre:

9. Symbolet **Kasse med pil udad** kender du allerede. Lige straks vendes tilbage til nogle af symbolerne.

- * Du kan bruge AirDrop, en funktion, vi ikke kommer ind på her. Med denne funktion kan du dele iPad'ens indhold med andre i nærheden (som har et Apple-produkt).
- * Du kan – til andre Apple-produkter – sende artiklen som **Besked**. Prøv det.
- * Du kan sende artiklen som link med **E-mail**. Det prøves i modul 3. (Et link er en slags henvisning til artiklen, men kun med internetadressen.)
- * Du kan sende et link med artiklen til henholdsvis **Twitter** og **Facebook**. (Hvis app'en er installeret, kan prøves i kurset for let øvede)
- * Artiklen kan tilføjes som **Bogmærke** eller til en **Læseliste**. De to emner gennemgås lige straks.
- * Artiklen kan **kopieres** og sættes ind et andet sted (f.eks. i **Noter**, se modul 1 og
- * Artiklen kan **udskrives**, men udelukkende til en Apple-kompatibel printer. (Det gennemgås ikke her)

10. Der er et **+-tegn** (et plus-tegn), det åbner en ny fane. Smart hvis man vil søge efter noget nyt uden at fjerne "det gamle".

11. Har man flere internet-faner åbne, er der et symbol med **x i cirkel**. Det bruger man til at lukke en fane med. På billedet her er tre faner åbne.

Det er ikke hensigtsmæssigt at have for mange faner åbne på en gang. Det bruger strøm og kan gøre iPad'en langsommere.

12. Prøv at åbne og lukke flere faner.

13. Længst ude til højre er der et symbol **to ark ved siden af hinanden**. Vælg det, og man får dette billede. Det giver mulighed for at se, hvad man har på de forskellige sider og hurtigt skifte mellem dem. Ved at trykke på **OK** vender du tilbage.

14. Teksten **Privat** er også bag dette symbol. Hvis du bruger den, vil Safari ikke "huske" de besøgte sider og det noteres heller ikke i "historien". Hele skærmen bliver sort for at vise, at du er i **privat-funktionen**. Prøv det.

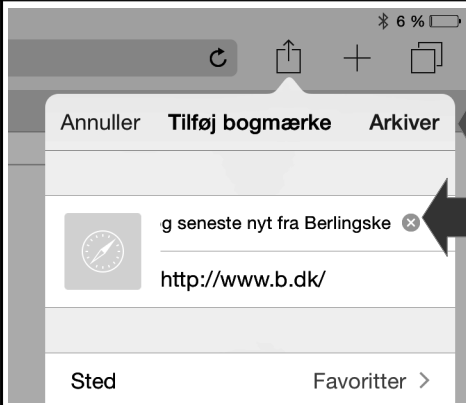
Du vender tilbage til det almindelige billede ved at trykke på det hvide felt med **Privat** for oven til højre.

Bogmærker

15. Hvis du tit læser i Berlingske Tidende (eller en anden avis), kan du gemme internetadressen som et **bogmærke**. Find Politiken med Safari.

16. Tryk på symbolet **Kasse med pil udad**.

17. Tryk derefter på **Tilføj bogmærke**.

18. Denne liste kommer frem. Vælg **Tilføj bogmærke**. Tilføj bogmærket ved at trykke på **Arkiver**.

Du kan evt. ændre teksten, så den er mere sigende.

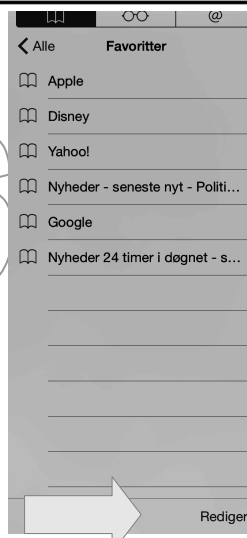
19. Bogmærket kan findes og bruges på to forskellige måder. Tryk kortvarigt i **Søgefeltet** og symbolerne for dine bogmærker kommer frem. Se billedet i afsnit 1, pkt. 5. Vælg et af bogmærkerne og tryk på det.

20. Eller du kan trykke på **bog-symbolet** til venstre. Du får billedet frem, som vist i afsnit 4, pkt. 2-5. Vælg **Tilbage**.

21. Du kan bl.a. vælge **Favoritter**. Det er det samme som bogmærker. Se afsnit 4, pkt. 3.

Sletning af bogmærker

22. Bogmærkerne kan også slettes på to forskellige måder.

	23. Når du ser bogmærkerne (billede til venstre), hold fingeren på det du vil slette i nogle sekunder, og teksten med Slet Rediger kommer frem. Vælg Slet. 24. Hvis du bruger proceduren efter pkt. 19-21, (billedet til højre) står teksten Rediger nederst. Trykker du på den, kommer der et "indkørsel forbudt" skilt ud for bogmærkerne. Samtidig skifter teksten Rediger til OK. 25. Tryk på skiltet ud for det bogmærke, du vil slette.	
--	---	--

Andre bogmærker

26. Prøv at lave bogmærker med andre hjemmesider. Du kan f.eks. søge på Ældresagen, andre aviser, Kongehuset, Spies osv. Du skal selvfølgelig kun lave bogmærker til de hjemmesider, du vil besøge nogenlunde hyppigt.

Slet om nødvendigt bogmærket igen.

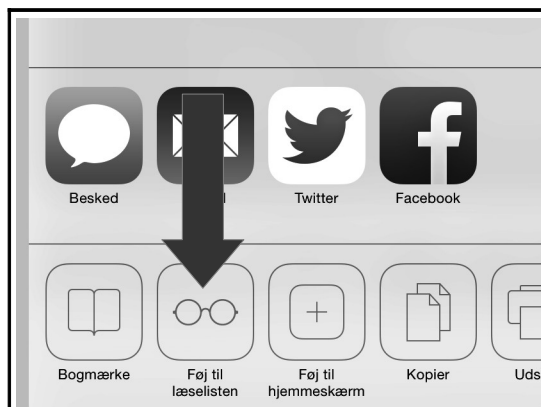
Læseliste

27. Tryk på **Hjem-knappen** for at komme tilbage til menu-oversigten.

28. Gå ind på en hjemmeside fra den avis, du synes bedst om. Og slå op på en artikel.

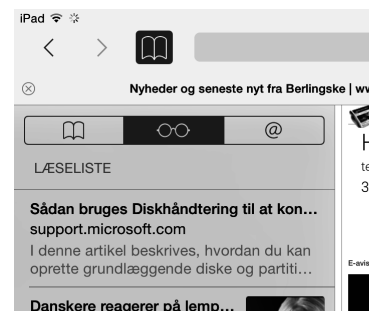
29. Vi forudsætter, at du ikke lige har tid til at læse den, men gerne vil gøre det senere. Tryk på

symbolet **kasse med en pil udad**.

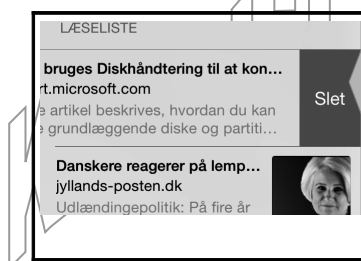
30. Vælg **Føj til læselisten**.

31. Når du vil læse fra læselisten, trykker du på **bogsymbolet**, og derefter på **brillesymbolet**. De artikler, du har gemt i læselisten kommer frem.

32. Du vælger en artikel ved at trykke på den. Man kan læse artiklerne uden internet-forbindelse.

33. Det anbefales at slette artiklerne med mellemrum:

34. "Træk" den artikel, du vil slette, mod venstre.

Teksten **Slet** i rødt kommer frem.

Tryk på feltet og artiklen er slettet.

35. I mange tilfælde er iPad'en "venlig", og advarer, førend man sletter noget, men det gælder ikke, når man sletter fra læselisten.

---ooo0ooo---

Privat-indstillinger og sikkerhed

Afsnit 5:

iPad'en er på mange måder en sladrebank, der registrerer hvad du gør.

1. Hvis du ikke vil have dine besøg på hjemmesider gemt i **Historie**, skal du slå **Privat** til. Det er beskrevet på afsnit 4, pkt. 13.

2. Det gemmes også "cookies" på iPad'en og på alle computere, der bruger internettet.

En cookie er et lille information, som gemmes på computeren. Cookie bruges af internetsider, når man igen besøger dem, så det bliver hurtigere at bruge internetsiden, f.eks. ved at ens oplysninger hurtigt genfindes. Desuden er det (vistnok) nødvendigt med cookies for at kunne foretage indkøb på nettet.

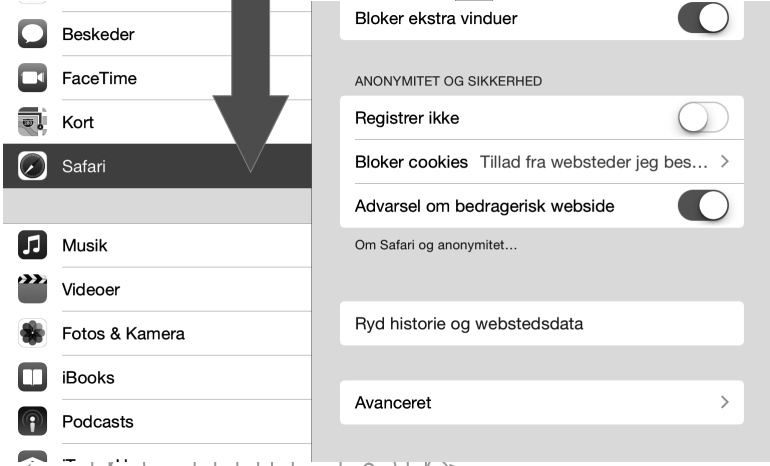
Ulempen er, at cookies gør det muligt at overvåge brugeres internetvaner og f.eks. sende mere målrettede reklamer.

3. Man kan fjerne de cookies, der er gemt på iPad'en. Og man kan blokere for cookies (men det kan give vanskeligheder ved at anvende nogle sider).

Herudover kan man vælge forskellige andre sikkerhedsindstillinger.

4. I alle tilfælde går man til **Indstillinger**, vælger **Safari**

5. Rul ned til **Anonymitet og sikkerhed**. (lys pil).

6. Hvis man gør skyderen ved **Registrer ikke** grøn, vil Safari anmode de internetsider, du besøger, om ikke at registrere dig.
Men, men, det er ikke alle internetsider, der rettet sig efter ønsket. Og nogle internetsider bliver umulige at bruge.

7. **Blokér cookies**. Man kan nu vælge at blokere alle cookies, fra tredjeparter og annoncører eller Aldrig. Nogle internetsider bliver umulige at bruge, hvis du blokerer **Alle**.

Funktionen virker fremadrettet. Nogle internetsider bliver vanskeligere at bruge, og man risikerer at få det samme spørgeskema frem "en million gange". Prøv dig frem.

8. Feltet **Advarsel om bedragerisk webside**, her bør skyderen være grøn, det vil advare dig mod mistænkelige hjemmesider.

9. I feltet **Ryd historie og webstedsdata** kan du rydde oversigten over de internetsider, du har besøgt, nøjagtig som afsnit 4, pkt. 6. Desuden fjernes de cookies, der er anbragt på iPad'en. Denne funktion virker bagudrettet, og sletter den eksisterende historie og webstedsdata.

---ooo0ooo---

Handel på internettet

Afsnit 6:

Det er nemt at handle på internettet, og også sikkert, hvis man tænker sig om.

Først og fremmest, er et tilbud for godt til at være sandt, er det nok løgn.

Handl ikke med private uden at du ser varen, undersøger den, og udveksler vare og betaling samtidig.

Hvis du bruger bankoverførsel (eller anden overførsel, f.eks. "Western Union"), kan pengene være spildt, hvis du har "handlet" med en svindler.

Du kan sammenligne priser på forskellige hjemmesider. Søg på Safari med søgeordet "prissammenligning". Der er flere muligheder for at finde det bedste tilbud.

Når du har besluttet dig for at handle med et firma, undersøg firmaet: Har det telefon? (check på Krak), oplyses adressen?, er der CVR-nummer?, er der e-handelsmærke?

Alt dette er med til at sikre, at du handler med et ordentligt og reelt firma.

Betaling skal **altid** ske med visa/dankort. Hvis varen ikke kommer frem, kan man få betalingen retur fra ens bank. Og resten er bankens problem. Det går relativt nemt og smertefrit.

Bestiller man en rejse, der skal leveres senere, er det endnu sikrere at betale med kreditkort (f.eks. mastercard), så kan man under visse omstændigheder få pengene retur, hvis firmaet går konkurs.

Man kan finde flere og mere uddybende gode råd ved at søge efter "gode råd internethandel".

I Danmark er fortrydelsesfristen 14 dage, man skal inden de 14 dage klart og tydeligt meddele sælger at man ønsker at fortryde. Varen skal returneres inden yderligere 14 dage. Og man skal selv betale returporto. Det er ikke tilstrækkeligt at nægte at modtage pakken.

Hvis man handler med et firma inden for EU, gælder andre regler, f.eks. er fortrydelsesfristen ofte kun otte dage mod 14 dage i Danmark.

Handler man med lande uden for EU, gælder meget anderledes regler, ligesom man ofte kommer til at betale told og skat oveni. Og så er det ikke sikkert, at den gode handel længere er så god.

Man risikerer også at købe kopivarer, som det er ulovligt at indføre i Danmark.

Det er desværre ikke altid let at se, om varerne bliver leveret fra et firma inden eller uden for EU, men er hjemmesidens oplysninger mangelfulde, er der risiko for, at varen leveres fra f.eks. Kina.

Betalinger på internettet

Det er altid sikkert at betale på internettet med visa/dan- eller masterkort hvis man betaler til et dansk firma med adresse i Danmark. Man kan få banken til at føre pengene tilbage, hvis man på den ene eller den anden måde er blevet snydt. *Det gælder ikke nødvendigvis ved udenlandske firmaer.*

Betaling fra iPad'en

Man kan (i nogle tilfælde) også betale direkte fra iPad'en, hvor beløbet trækkes fra det dan- eller masterkort, der er knyttet til iPad'en. Det gælder f.eks. køb af enkelt-aviser.

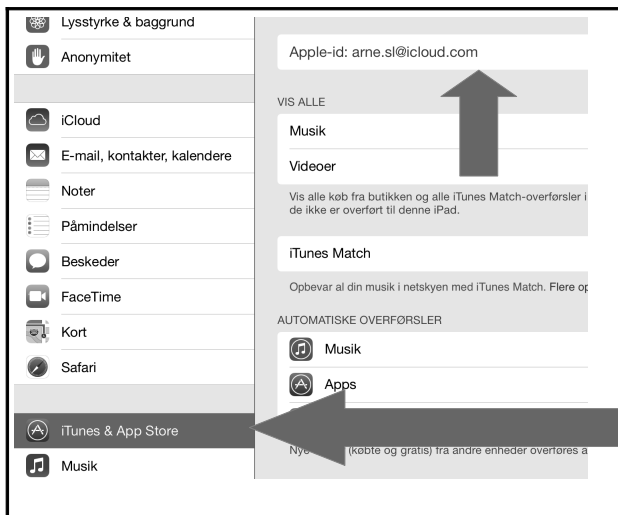
Når man betaler for varer købt i en af Apples butikker (f.eks. spil, video, bøger, musik) trækkes beløbet fra kortet.

Hvis andre (=børn) bruger iPad'en, kan man overveje at slå kortet fra.

Der er som udgangspunkt **ikke** knyttet betalingskort til iPad'en. Oplysningerne er "gemt lidt" af vejen, men det kontrolleres således:

1. Gå til **Indstillinger**.

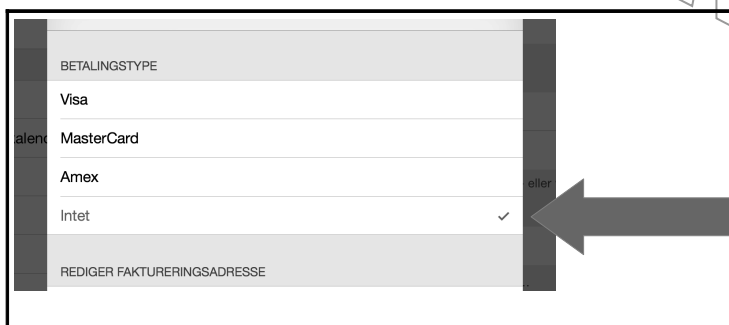

2. Vælg først **iTunes og AppStore.**
(vandret pil)

3. **Vælg Apple-ID:** (lodret pil) Her står din e-mail-adresse, og indtast din Apple-ID.

4. Vælg **Betalingsinfo.**

5. Du kan vælge det kort, du ønsker at bruge. Her er valgt **Intet**. Når du vælger korttype, skal du opgive "de sædvanlige" oplysninger om kortnummer etc.

Der er også mulighed for at ændre faktureringsadressen.

Gavekort til iTunes, AppStore og iCloud.

Man kan – bl.a. i supermarkeder, ved radio/TV-forhandlere og på nettet købe et gavekort til Apples produkter, og altså også til iPad. (Selv om det hedder et gavekort, kan det fint bruges af en selv på ens egen iPad.) Princippet er, at man forudbetaler et vist beløb, som man derpå kan bruge.

Gavekortet fås på forskellige beløb.

Kortet indløses f.eks. i App Store ved at rulle helt ned og trykke på **Indløs**. Derefter skal man følge instruktionen.

App Store gennemgås i modul 4.

---ooo0ooo---

Få læst teksten højt

Afsnit 7

Det er muligt at få iPad'en til at læse teksten højt. Det er med en forbløffende høj kvalitet, selv om man godt kan høre, at der læses en stavelse ad gangen.

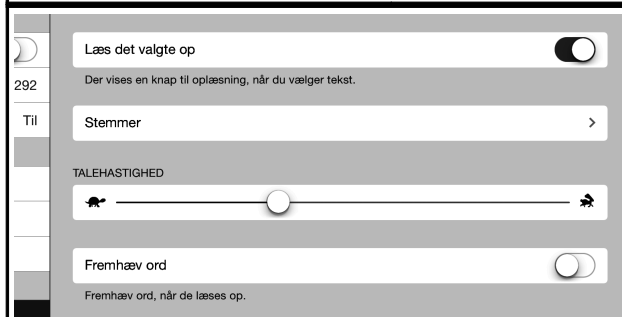
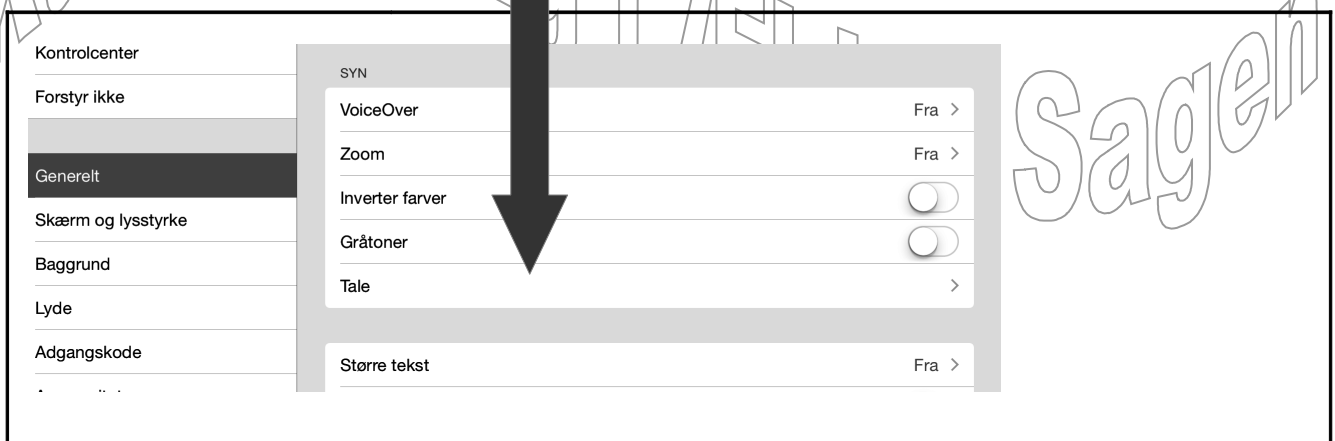
1. Gå til **Indstillinger**.

2. Vælg **Generelt**

3. Og **Tilgængelighed**

4. Vælg derpå **Tale**.

5. Gør skyderen **Læs det valgte op** grøn.

6. Indstil talehastigheden så den ikke er for hurtig. Prøv dig frem.

7. Nedenunder kan du vælge at slå skyderen for **Fremhæv ord** til.

8. Hvis du skal have læst højt på et andet sprog end dansk, skal du vælge **Stemmer**.

(Feltet er lige ovenover skyderen med talehastighed).

Få læst teksten op

Så er du klar til at gå læst en tekst op:

9. Gå til **Safari**, gå ind på en avis og vælg en artikel.

25-årig brækkede benet i ulykke

En højresvingsulykke af en ledbus. Kopier Læs op g cyklist et åbent benbrud,

Tidligt lørdag morgen kom en 25-årig kvinde cyklende ligeud ad Nørre Alle i Aarhus, da hun blev ramt af en ledbus, som drejede til højre.

Kvinden fik åbent benbrud, men er ikke i livsfare, oplyser Østjyllands Politi.

Ulykken skete klokken 06.28, da buschaufføren ville dreje ned af Klosterport og rammer kvinden.

Cyklistens ben kommer i klemme mellem ledbussen og cyklen.

/ritzau/

10. Hold fingeren et lille stykke tid på et afsnit. Det bliver blåtonet og der er en blå prik på hver side af det markerede. Desuden vises forstørrelsesglasset ofte.

Hvis du flytter lidt på fingeren imens, kan få du markeret hele afsnit eller mere.

11. Løft fingeren.

12. Flyt på de blå prikker, indtil det du vil have læst op er markeret. Det kan – som så meget andet – godt drille lidt. Der kommer en fane frem, vælg **Læs op**. Indstil lydstyrken til passende niveau.

13. Du sletter den blå markering ved at trykke på skærmen et tilfældigt sted.

---ooo0ooo---

Begrænsninger i Safari

Afsnit 8:

Der er efterhånden kun ganske få begrænsninger på alle Apple-produkter, og de bliver færre og færre.

Der er visse hjemmesider, man overhovedet ikke kan se, og på andre hjemmesider er der hvide eller blanke felter. Man kan f.eks. heller ikke undersøge slægtens historie i kirkebøger. Der er også nogle (men ikke alle) videoklip, man ikke kan se. DR's "Bonanza" med gamle film kan ikke ses, fordi der er anvendt "gammel" teknologi.

Man kan bruge NemID, og dermed får adgang til bl.a. Borger.dk, Skat.dk og Sundhed.dk.

Hvis du ikke har en NemID, kan du f.eks. henvende dig på SeniorINFO eller i Borgerservice for at få hjælp.

Nogle banker bruger NemID, mens andre bruger deres egen løsning på iPad. Hvis du ønsker hjælp til dette, skal du henvende dig i din bank.

---ooo0ooo---

E:\iPad iOS 8 2014\Modul 2 Safari\Modul 2 iOS8.odt

Copyright 2014 Arne Slagor & Karin Pedersen